

Maatalousmaa, Peruslohkomuutokset & Lohkojen Hallinta

Jonna Laitinen, Orimattilan YTA

*Koulutusaineisto perustuu Ruokaviraston
15.02.2023 & 14.03.2023 pitämiin koulutuksiin*

Maatalousmaa & maataloustoiminta

- Maatalousmaalla on noudatettava ehdollisuuden vaatimuksia ja maatalousmaan pääasiallinen käyttötarkoitus on maataloustoiminta
- Maataloustoimintavaatimus vaihtelee lohkolle ilmoitetun kasvin mukaan:
  - ❑ Satokasviksi ilmoitetulla alalla on tarkoitus tuottaa maataloustuotteita
    - Kasvusto perustettava riittävällä ja alueelle soveltuvalla siemen-/taimimäärällä viimeistään 30.6.
    - Pyrittävä tuottamaan korjuu- ja markkinakelpoinen sato
    - Mikäli satonurmeksi ilmoitetun lohkon satoa ei käytetä maataloustuotteeksi, on nurmi niitettävä viimeistään 31.8.
    - Viljelykasvien juurilla on oltava maayhteys
  - ❑ Kesannoksi ja luonnonlaitumiksi ilmoitetut alat on säilytettävä avoimena.
    - Avo-, sänki- ja viherkesannot niitettävä, laidunnettava tai muokattava 31.8. mennessä.
    - Luonnonlaidun ja –niitty niitettävä tai laidunnettava 31.8. mennessä (ei ympäristösopimuksella)
  - ❑ Suojakaistat ja monimuotoisuus kaistat on säilytettävä avoimena
    - Ei vuosittaista niittovaatimusta
  - ❑ Ekojärjestelmän ja ympäristökorvauksen nurmitoimenpiteiden alat on säilytettävä avoimena.
    - Tarkemmat vaatimukset toimenpiteittäin

Mitä maatalousmaa voi sisältää?

- Tilapäisesti viljelemätön (TPV) -kasvikoodi on poistunut -> tilalle alan poisto ja palauttaminen –menetelmä
- Ala, joka ei täytä maatalousmaan edellytyksiä:
  - ❑ Poista osa lohkoista rajakorjauksella tai passivoi tarvittaessa koko lohko (Voi poistaa ymp.sitoumuslohkoilta ilman takaisinperintää, ei takaisinperintää luonnonmukaisen tuotannon korvaukseen)
  - ❑ Mikäli ala otetaan takaisin maatalouskäyttöön, sen voi palauttaa rajakorjauksella peruslohkoon. Käyttöön palautetulla alalla samat ominaisuudet kuin ennen poistoa
- Perus- ja kasvulohkoalasta ei tarvitse rajata pois:
  - ❑ Ojat:
    - lohkon sisällä enintään 3 metriä pientareineen leveät ojat, kuten sarkaojat
    - lohkon reunoilla enintään 3 metriä leveät reunaajat, ojan keskikohtaan saakka. Ojan keskikohdasta viljeltyyn reunaan saa olla enintään 2 metriä.
      - Ojissa saa olla korkeintaan 1,5 metriä korkeita puita ja pensaita
      - Ojan saa lisätä peruslohkoon, jos oja on putkitettu
  - ❑ Monimuotoisuus- ja suojakaistat, jotka ovat keskimäärin enintään 4 metriä leveät:
    - Suojakaistat vesistön varrella (pakollisia)
    - Monimuotoisuuskaistat peruslohkon muilla reunoilla (vapaaehtoisia)
  - ❑ Lohkolta korjatut paalit, rehuauma ja lantapatteri
  - ❑ Maataloustuotantoon liittyvät tilapäiset, kevytrakenteiset rakennelmat

- Sääolojen vuoksi orastumaton kasvusto
  - Lohkon piiri- tai sarkaojien kaivuumaat (max. 1 vuosi)
  - Tarkoituksenmukaiset viljelytekniset päisteet
  - Viljelyn kannalta välttämättömät hoito- ja ajokäytävät monivuotisilla puutarhakasveilla
  - Peltometsäviljelyn tuulensuojaistutukset
  - Vesilain mukaisiin suunnitelmiin perustuvien kaksitasouomien tulvatasanteet pientareineen
(Ei ympäristösopimuksella, eikä maksettu ei-tuotannollisen investoinnin korvausta)
  - Kylvämättä jäänyt, talvituhoista kärsinyt tai peruskunnostettavan alan voi ilmoittaa kesantona (avo-/sänkikesanto)
- Perus- ja kasvulohkosta täytyy rajata pois:
    - Pitkään hoitamattomat alat
    - Pääasiassa varastoalueena käytettävä ala, joka ei ole mukana viljelykierrossa
    - Viljelyyn liittymätön varastointi
    - Rakennustyömaa: tuotantorakennukset, tie- tai ratatyömaa
    - Jaloittelutarhat, piha-alue ja tiet
    - Viljelykasvit, joiden juurilla ei ole maayhteyttä
  - Alat, joilla ei todeta maataloustoimintaa 3 peräkkäisenä vuotena passivoidaan hallinnon-toimesta
  - Kahtena peräkkäisenä vuotena hakemuksella ilmoittamattomat peruslohkot passivoidaan hallinnon-toimesta
    - Poistuneen alan voi palauttaa maatalouskäyttöön toimittamalla todisteen siitä, että ala on maatalousmaata (esim. paikkaan sidottu kuva)

Milloin raivio tai vanha lohko on maatalousmaata?

- Peltotukihakemukselle lisättävien uusien alojen on oltava viljelykelpoista 15.6 alkaen kasvukauden loppuun saakka
  - Peruskunnostustoimet tehty: kannot ja oksat poistettu, tarvittaessa ojitettu ja kalkittu.
  - Lohkolle pystyy kylvämään/istuttamaan viljelykasvin viimeistään 30.6.
  - Kasvusto koostuu pääasiassa viljelykasveista
- Muusta käytöstä maatalousmaaksi otettuja aloja koskee nurmivaatimus, mikäli ala ei ole ollut viljelykelpoista 31.12.2022. (poikkeuksena peruslohkon viljeltävyyttä parantavat pienet alat)
  - 31.12.2022 jälkeen maatalousmaaksi tehdyille aloille maksetaan perustulotuki ja *uudelleenjakotuki*
- Luonnonlaidun täyttää pysyvän nurmen vaatimuksen nurmikasvillisuudesta, eikä puiden ja pensaiden enimmäismäärät ja –tiheys ylity.
  - Hakkuuaukeasta voi tulla maatalousmaata, jos ala täyttää pysyvän nurmen vaatimukset: vähintään 5 vuotta nurmi- ja heinäkasvustoa.

Peruslohkomuutokset

- Lohkomuutokset avautuvat Vipu-palvelussa peltotukihaun kanssa samaan aikaan
  - Tehdään entiseen tapaan (jaot, yhdistämiset, rajakorjaukset, uudet peruslohkot ja lohkojen poistot maatalouskäytöstä)
  - Uudelta perustettavalta lohkolta kysytään, onko se täyttänyt viljelykelpoisuuden 31.12.2022, sillä vuoden 2023 ja sen jälkeen viljelykäyttöön otettuja lohkoja koskee nurmivaatimus
  - Lohkomuutokset kannattaa tehdä hyvissä ajoin ennen peltotukihaun jättöä, sillä kunnan maa-seutuelinkeinoviranomainen käsittelee (hyväksyy/hylkää) muutospyynnöt
- Tarkemmat kuvalliset ohjeet julkaistaan Ruokaviraston verkkosivuilla

Korvauskelpoisuus

- = Lohkon ominaisuus, määrittää mihin tukiin peruslohko on oikeutettu (vain LHK / täysin korvauskelpoinen / ei korvauskelpoisuutta)
- Korvauskelpoisuus voidaan myöntää (määrärahan puitteissa):
  - Tilusjärjestelyjen kautta hallintaan tulleelle alalle
  - Peruslohkon muotoa ja viljeltävyyttä parantaville pienille aloille
    - Alan lisäys saa olla enintään 5 % korvauskelpoisenlohkon pinta-alasta ja enintään 0,5 ha
      - Voidaan lisästä myös viljelyesteen paikalle aiemmin perustetusta lohkoista
      - Jos raivattu ala on enimmäisalaa suurempi, pinta-alarajoitteen ylittävstä alasta on perustettava erillinen lohko. Ylimenevää alaa koskee nurmivaatimus, mikäli ala ei ole ollut viljelykelpoista 31.12.2022. Alaa jota koskee nurmivaatimus, ei saa lisätä myöhempinä vuosina peruslohkoon.
- Korvauskelpoisuus poistuu, jos:
  - Ala poistetaan kokonaan maatalouskäytöstä viljelijän tai valvonnan toimesta (peltomaa -> metsämaaksi tai tiealueeksi)
  - Alalla ei todeta maataloustoimintaa 3 peräkkäisenä vuotena
- Jos korvauskelpoisuus on poistunut lohkolta vuonna 2023 tai myöhemmin, se voidaan palauttaa lohkolle todistamalla alan olevan maatalousmaata. (esim. toimittamalla paikkaan sidottu kuva)

Korvauskelpoisuuden siirto lohkolta toiselle

- Siirto saman omistajan lohkojen välillä:

- Lohkoilla sama maankäyttölaji
- Siirrettävä ala yhteensä vähintään 0,2 ha (korvauskelpoinen ala saa pienentyä)
- Lohkoa, jolle korvauskelpoisuus siirretään ei koske nurmivaatimus
- Saa siirtää lohkolta, jolla ollut hyväksyttäviä kasvulohkoja edellisenä vuonna (ei todettu tai ilmoitettu viljelemättömäksi)
- Ei saa siirtää takaisin lohkolle, jolta se on vaihdettu pois
  - Ennen ei tuotannollista investointia, kosteikoksi ennallistamista tai tuettua metsitystä

- Siirto eri omistajien lohkojen välillä:

- Edellä mainittujen vaatimuksien lisäksi
- Siirto sallittu vain saman ELY-keskuksen alueella
- Maanomistajan ei tarvitse olla viljelijä
- Lohkojen ei tarvitse olla samalla tukihakemuksella
- Maanomistaja, jonka lohkolta korvauskelpoisuus siirretään tekee hakemuksen/antaa kirjallisen suostumuksen siirtoon

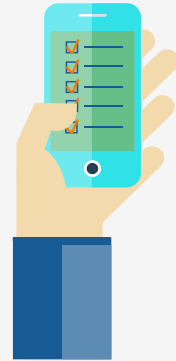
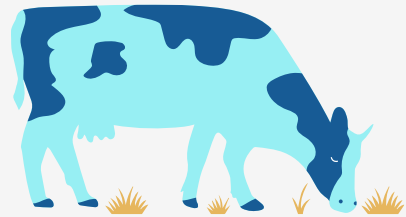

Peruslohkojen hallinnan tarkastus

- Tukea maksetaan maatalousmaasta, joka on tuenhakijan hallinnassa 15.6. eli peltotukihaun viimeisenä palautuspäivänä
  - Peltolohkojen hallinnassa oloa tarkkaillaan 1 % satunnaisotannalla:
    - Omistuksessa olevat peruslohkot tarkistetaan lainhuutotodistuksella, Maanmittauslaitoksen KTJ:stä
    - Vuokratut peruslohkot tarkistetaan vuokrasopimuksista
      - Pyydetään viljelijältä kirjallinen vuokrasopimus ja suullisissa vuokrasopimuksissa hallinta varmistetaan vuokranantajalta
  - Mikäli tarkastuksessa todetaan, että lohko ei ole tuenhakijan hallinnassa, kyseiseltä lohkolta hylätään kakki tuet sekä aiheutuu pinta-alaseuraamus. Hylkäystä ei aiheudu väärästä tiedon ilmoittamisesta hakemuksella (omistus/vuokraus), kunhan lohko on hakijan hallinnassa todistettavasti
  - Tarkastuksen kohteeksi valikoituneita peruslohkoja ei voi enää poistaa hakemukselta, eikä niiltä voi perua tukia, vaihtaa kasvukoodia alempiarvoisempaan tai poistaa ympäristökorvauksen lohko kohtaisia toimenpiteitä. Eli viljelijä ei voi tehdä toimenpiteitä, joilla välttyisi seuraamuksilta.
  - Peruslohkojen hallinnantarkastus laajennetaan tilan kaikkiin lohkoihin, mikäli otannassa valituksi tulleen peruslohkon hallinnassa on epäselvyyttä.
  - Satunnaisotannan lisäksi peruslohkojen hallinnassa olo tarkistetaan kaikilta uusilta peruslohkoilta sekä entiseen tapaan ristiintarkastuksessa havaituilta lohkoilta (lohkot, jotka ilmoitettu useammalla eri hakemuksella)

Tulkintatilanteita

- Perheviljelmät:
  - Pelto on aviopuolisoiden yhteisomistuksessa ja tuenhakijana on toinen puolisoista, joka ilmoittaa pellon omistuksessa olevaksi tukihakemuksella. Koska hakijana ei voi olla kahta luonnollista henkilöä, täytyy toinen puoliso olla ilmoitettu maatalan osallisissa tai keskinäinen vuokrasopimus tehtynä.
  - Pelto on vain toisen aviopuolison omistuksessa ja omistamaton aviopuoliso ilmoittaa pellon omistuksessa olevaksi tukihakemuksella. Omistustieto on väärä, mutta hallinta voidaan todeta oikeelliseksi, jos tukia hakenut puoliso on ilmoitettu maatalan osallisissa tai puolisoilla on keskinäinen vuokrasopimus.
- Maatalousyhtymät:
  - Eivät voi omistaa tai vuokrata peltoja, vaan pelto tulee olla yhden tai kaikkien MTY:n osallisten omistama tai vuokraama.
- Osakeyhtiöt, kommandiittiyhtiöt ja avoimet yhtiöt:
  - Voivat omistaa maata, jolloin peltojen hallinnan osoittamiseksi riittää, että pelto on yhtiön, yhden osallisen tai kaikkien yhtiön osakkaiden omistama/vuokraama
  - Yhtiön osakas ei voi hakea tukia luonnollisena henkilönä yhtiön hallinnassa olevista pelloista ilman vuokrasopimusta (ilmoitetaan hakemukselle vuokrattuna, ei omistuksessa). Tämä koskee myös jakamattomia kuolinpesiä.
- **Vuokrasopimukset tulee aina uusia omistussuhteiden muuttuessa** (esim. SPV –tapauksissa jatkajan nimiin)

Kiitos ja Hyvää alkavaa kevättä!

Jonna Laitinen
Maaseutusihteri
Orimattilan kaupunki
jonna.laitinen@orimattila.fi
puh. 044 781 3711